Concept Aanvullende Werkafspraken inzake de vestiging van de noodopvanglocatie Koninginneweg 1, Hoevelaken, gemeente Nijkerk

Versie datum

CONCEPT

Aanvullende Werkafspraken

behorende bij de Bestuursovereenkomst [datum] tussen het COA en de gemeente Nijkerk inzake
de opvanglocatie aan de Koninginneweg 1, te Hoevelaken.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) hierbij vertegenwoordigd door de regiomanager Opvang & Begeleiding (NAAM)
en

De gemeente Nijkerk, gevestigd aan de Kolkstraat 27, 3861 AK, hierbij vertegenwoordigd door de heer G. Renkema, de burgemeester

hebben ter uitwerking van artikel 6 van bovengenoemde Bestuursovereenkomst de volgende afspraken gemaakt.

1. Vergunningen – ontheffingen

Voor de feitelijke in gebruik name van de locatie zijn diverse vergunningen, ontheffingen en/of gedoogbesluiten nodig. Het COA is – eventueel gezamenlijk met de eigenaar van de locatie – primair verantwoordelijk om deze te krijgen. De gemeente spant zich maximaal in om deze – daar waar het haar bevoegdheid is – tijdig te verzorgen.

2. Voorschoolse educatie peuters

Om te voorkomen dat peuters het risico lopen op een (taal)achterstand, wordt er door de gemeente en het COA ingezet op het aanbieden van voorschoolse educatie. In samenspraak met elkaar wordt nagegaan of dit in of buiten de noodopvanglocatie vorm wordt gegeven.

3. Onderwijs

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Dus ook kinderen van asielzoekers. Deze kinderen gaan zo snel mogelijk naar school. In ieder geval binnen 3 maanden nadat ze in Nederland zijn aangekomen. Gemeenten zorgen voor het onderwijs aan leerplichtige kinderen. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor handhaving van de leerplicht. De leerplicht geldt dus ook voor kinderen in de opvanglocatie. Vanaf het moment dat deze kinderen staan ingeschreven in de BRP heeft de gemeente de wettelijke taak de leerplicht van deze kinderen te handhaven.

Binnen de noodopvanglocatie zorgt het COA ervoor dat er een ruimte wordt ingericht die kan dienen als een rustige plek waar huiswerk gemaakt kan worden door kinderen. In deze ruimte

CONCEPT

is er ook toegang tot internet. Deze voorziening is in vergelijking met een Open Leer Centrum (OLC) zoals dat aanwezig is in een AZC.

In de toedeling van ruimtes van de noodopvanglocatie, het zogenaamde vlekkenplan, voorziet het COA erin om het OLC eveneens te benutten als ruimte(s) voor het geven van onderwijs aan kinderen in de basisschoolleeftijd, en indien mogelijk en gewenst gelet op onvoldoende lokaliteiten in de regio, het voortgezet onderwijs. Voor deelname door asielzoekerskinderen, 12 tot 18 jaar, aan de ISK (Internationale Schakelklas) vindt dat binnen de regio Amersfoort plaats dan wel op de noodopvanglocatie.

De gemeente en het COA maken ook afspraken over het onderwijs aan asielzoekerskinderen als het bijvoorbeeld gaat om de onderwijslocatie of over leerlingenvervoer. Eventuele kosten zijn voor de gemeente budgettair neutraal.
Op grond van artikel 5 van het Faciliteitenbesluit kan de gemeente aanspraak maken op een uitkering verstrekt door het COA voor huisvesting van het basisonderwijs (OHBA-regeling) voor kinderen van de opvanglocatie.

4. Zorg

Net als iedereen kunnen vluchtelingen naar de huisarts, een verloskundige of het ziekenhuis. COA-medewerkers informeren vluchtelingen over de Nederlandse gezondheidszorg en begeleiden minder zelfredzame bewoners bij hun gang naar de zorg. Net als in een AZC loopt de toegang tot medische zorg in de noodopvang via het GZA (Gezondheidszorg Asielzoekers) Het GZA is ook verantwoordelijk voor de (toeleiding naar) psychische zorg.

In de reguliere AZC's organiseert GZA ook preventieve psyhosociale zorg in de vorm van het programma Bamboo. Gelet op de specifieke situatie van deze noodopvang voor een periode van 2,5 jaren kan deze preventieve zorg, als mede gebruikmakend van het trainingsaanbod 'Mindfit' van Vluchtelingenwerk, ondersteunend zijn naar de groep vluchtelingen in deze noodopvanglocatie.

De verantwoordelijkheid voor het onderkennen en bestrijden van besmettelijke ziekten in de opvanglocatie en de overige preventieve gezondheidszorgtaken ten behoeve van vluchtelingen heeft het COA belegd bij ||GGD-GHOR Nederland. De gemeente heeft krachtens de Wet Publieke Gezondheid haar eigen verantwoordelijkheid daarin.

Om de zorg door het GZA voor asielzoekers in goede banen te laten verlopen is er in de startfase van de noodopvang een maandelijks overleg tussen het COA, GZA en de gemeente. In onderling overleg spreken partijen af om dit overleg voort te zetten dan wel af te schalen. De locatiemanager van het COA initieert dit overleg.

CONCEPT

5. Jeugdhulp

Kinderen in de noodopvanglocatie kunnen te maken krijgen met verschillende organisaties, zoals het COA, JKZ, GZA, school en/of andere organisaties.
Deze signaleren soms dat er problemen zijn met een kind of het gezin waarin het opgroeit. In veel centra is er een multidisciplinair overleg (mdo) tussen de verschillende (zorg)ketenpartners op de locatie. Daar kunnen de zorgen worden gedeeld en beoordeeld of en welke inzet van jeugdhulp nodig is.

De zorg- en hulpmogelijkheden in de opvangcentra zijn grotendeels gelijk aan die voor andere kinderen in Nederland. Iedere organisatie die de kinderen kent, kan een rol spelen bij het signaleren en organiseren van zorg en hulp. Samenwerking is daarbij cruciaal, waarbij duidelijk wordt afgesproken wie op welk moment de regie heeft:

- Het COA begeleidt de bewoners en signaleert sociale en medische problematiek. Ook coördineert het COA het multidisciplinair overleg (mdo).
- GGD-JGZ voert de jeugdgezondheidszorg voor asielzoekerskinderen uit (basispakket jeugdgezondheidszorg asielzoekerskinderen 0-18 jaar). Zij doen een uitgebreide intake en signaleren het als de ontwikkeling van het kind in het geding is. Ook geven zij adviezen aan kind en ouders. En kunnen zij na overleg met het GZA veerwijzen naar jeugdhulp.
- GZA organiseert de huisartsenzorg in de noodopvanglocatie. De huisartsenpraktijk die aan de locatie is verbonden kan problemen bij kind en ouders signaleren en eventueel doorverwijzen.
- Betrokken leerkrachten in het onderwijs hebben eveneens een belangrijke rol als het gaat om het signaleren van problemen bij kinderen. Als dat zo is, kan er contact worden opgenomen met het COA of JGZ.

Wie is verantwoordelijk

De gemeente is formeel verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Vanaf 2019 ontvangt het COA geen financiering meer voor de jeugdhulp. Organisaties die jeugdhulp verlenen aan kinderen kunnen wel op kosten van het COA telefonisch tolken inschakelen.

Gemeenten ontvangen een vergoeding uit het gemeentefonds voor asielkinderen die in de gemeente staan ingeschreven. Daarnaast wordt een lumpsum van 5,1 mln. verdeeld over de gemeenten met een COA-locatie. Maandelijks stuurt de gemeente naar J&V en VNG een overzicht met aantallen.

CONCEPT

Ten aanzien van de afspraak dat de gemeente geen extra kosten heeft aan het vestigen van de opvanglocatie, dus ook niet voor Jeugdzorg en Wmo, spreken beide partijen met elkaar af deze extra kosten goed te laten monitoren door een onafhankelijke externe partij. Als de gemeente aantoont dat de kosten boven de hiervoor geldende budgetten komen, inclusief het aanvullende budget voor Jeugdzorg dat landelijk aan gemeenten beschikbaar is gesteld, treden beiden en het Rijk in overleg over een oplossing die voor de gemeente budgettair neutraal is gedurende de looptijd van deze overeenkomst zoals omschreven in artikel 4 van de bestuursovereenkomst.

6. Participatie

Omdat deze groep vluchtelingen mogelijk langer verblijven in de noodopvanglocatie wordt door het COA actief de Nederlandse taal aangeboden door vrijwilligers en/of NT2-docenten aan alle vluchtelingen van de noodopvanglocatie. Indien mogelijk, en zover het vluchtelingen betreft in de noodopvanglocatie, krijgen vluchtelingen ook de gelegenheid om deel te nemen aan een voor inburgeringsprogramma. In het kader van integratie en participatie en wonen/leven in NL geldt deze alleen voor bewoners die een status hebben verkregen. Bewoners die nog in afwachting zijn van of uitgeprocedeerd zijn, kunnen middels de inzet van vrijwilligers, bijv. bij een taalcafé, Nederlandse lessen gevolgd worden. Mocht er in de gemeente geen plek beschikbaar zijn voor een taalcafé dan kan op locatie gekeken om deze hierin te faciliteren.

In samenspraak met lokale maatschappelijke organisaties, de leef- en woonomgeving en de gemeente zal het COA zich inspannen of er mogelijk andere recreatieve en/of educatieve activiteiten voor vluchtelingen kunnen worden opgestart. De inspanningen van het COA zijn ook gericht op het actief betrekken van bewoners bij de gang van zaken in de locatie.
Een pro-actieve houding van het COA om aan te sluiten bij lokale initiatieven kan mede zorgen voor het vergroten van het draagvlak onder inwoners in Nijkerk..

7. Activiteiten voor kinderen

In het vlekkenplan van de noodopvanglocatie houdt het COA er rekening mee dat er bij de inrichting een ruimte is waar activiteiten voor kinderen georganiseerd kunnen worden door lokale organisaties. Ook het verkennen van buitenactiviteiten (spelen) voor kinderen, op locatie en/of in de gemeente behoort tot een mogelijk aanbod.

8. Contact met de omgeving

Voor klachten, vragen, meldingen en/of initiatieven van omwonenden is 24/7 een telefoonnummer bereikbaar. Dit is de verantwoordelijkheid van het COA. De gemeente zal eventuele vragen of signalen die bij de gemeente binnenkomen, doorzetten naar het COA.

CONCEPT

Het COA organiseert een omwonendenoverleg ter bevordering van de relatie tussen de bewoners van de noodopvanglocatie en de omwonenden. Het COA faciliteert en financiert de vergaderkosten van het overleg. Er worden nadere afspraken gemaakt over de samenstelling van het omwonendenoverleg en de vergaderlocatie. In ieder geval de volgende partijen nemen deel aan het overleg: vertegenwoordigers van gemeente, wijkagent, bewonersplatform, lokale ondernemersvereniging, sociaal-culturele instellingen, door het COA aan te wijzen diensten en instellingen die in de opvanglocatie werkzaam zijn en de COA-locatiemanager van de noodopvang. De locatiemanager initieert dit overleg.

9. Aansluiting bij lokale initiatieven

Het COA gaat actief de samenwerking met de lokale omgeving aan, mede omdat dit het draagvlak kan vergroten. Het kan een positieve impuls geven aan het draagvlak bij inwoners en een brug slaan of verbinding leggen tussen omwonenden, inwoners en de vluchtelingen die verblijven in de noodopvang.
Initiatiefnemers kunnen contact opnemen met het telefoonnummer zoals bedoeld in artikel 7.

10. Openbare orde en veiligheid

De vluchtelingen zullen ook gebruik maken van de publieke ruimte van de gemeente. Hoewel uiteraard gepoogd wordt openbare orde vraagstukken tot een minimum te beperken, zullen er ook in de publieke ruimte openbare orde vraagstukken spelen, waaronder overlast.
De gemeente Nijkerk en het COA stellen daarom samen een veiligheidsplan op. Als op basis daarvan blijkt dat extra maatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld inzet van BOA's en/of politie, dan worden de kosten door het COA van de benodigde extra buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) en/of politie gedeclareerd bij het COA. Conform artikel 5, lid 2 en lid 3 in de bestuursovereenkomst.

11. Beveiliging op locatie

Het COA is verantwoordelijk voor de fysieke veiligheid op de opvanglocatie en huurt hiervoor een particulier beveiligingsbedrijf in. Op de locatie is 24/7 beveiliging aanwezig. De ervaring leert dat dit goed werkt en veel openbare orde vraagstukken effectief worden gede-escaleerd en opgelost.

Mocht nodig blijken te zijn dat er extra veiligheidsmaatregelen genomen dienen te worden voor omwonenden of omliggende bedrijven, dan vergoedt het COA de aantoonbare kosten hiervoor.

Het COA start voor de duur van de opvang de volgende overleggen op waar o.a. preventieve en actuele zaken worden besproken en doet dit met een regelmatige cyclus van twee weken:

CONCEPT

- Extern veiligheidsoverleg met gemeente en politie;
- Intern veiligheidsoverleg tussen COA-medewerkers met de portefeuille veiligheid, manager en gedragsdeskundige.

12. Bedrijfsnoodplan en inzet BHV-ers in de noodopvang.
    Een Risico-Inventarisatie en –Evaluatie en BHV plan wordt door de facilitair stafmedewerker van het COA in samenspraak met de aangewezen persoon vanuit de gemeente, geschreven. BHV plan/inzet en in kader brengen van de veiligheidseisen op de desbetreffende locatie behoort bij de facilitair stafmedewerker om deze in kaart te brengen en in het BHV noodplan te beschrijven.

13. Verplichte herplaatsing

Het COA is verplicht tot herplaatsing van de vluchteling binnen 20 dagen als er sprake is van:

- Een situatie wanneer een vluchteling van de noodopvanglocatie twee keer door de politie is aangemerkt als verdachte van een misdrijf;
- Een situatie wanneer een vluchteling van de noodopvanglocatie vijf keer betrokken is bij meldingen betreffende overlast.

Bij deze herplaatsing is de keuze gemaakt om een verdachte aan te merken en niet wanneer een verdachte veroordeeld is. De achtergrond hiervan is dat vanwege beperkte capaciteit afhandeling van strafzaken zeer lang kan duren in Nederland.

Door te herplaatsen stoppen de strafbare feiten van die verdachte en de overlastmeldingen van de betrokkenen. Ook is het de verwachting dat deze maatregelen een (sterker) draagvlak creëren naar inwoners. Door deze afspraken concreet te maken is er duidelijkheid voor alle betrokkenen, inwoners en toont de gemeente Nijkerk daadkracht en betrokkenheid.
De politie stelt in dergelijke gevallen een rapportage op en stelt deze ter beschikking aan de gemeente Nijkerk en het COA.

Wanneer het een vluchteling van de noodopvanglocatie betreft die er met zijn gezin verblijft, betekent dat het gehele gezin herplaatst wordt.
Deze afspraak over herplaatsing wordt door het COA toegevoegd aan het reglement dat elke vluchteling ondertekent op het moment dat er een plek is in de noodopvanglocatie.
De gemeente Nijkerk legt daarnaast ook een gebiedsverbod op aan de verdachte of betrokkene.

Met deze herplaatsingsafspraak is de verwachting dat hier een waarschuwingssignaal van uitgaat en dat het een preventieve prikkel is naar iedereen. Inwoners van Nijkerk krijgen hiermee het gevoel dat men gesteund wordt door de gemeente.

CONCEPT

14. Afspraak – Informeren burgemeester door het COA

- Het COA meldt calamiteiten die plaatsvinden in de opvanglocatie in eerste instantie aan de politie en zo nodig aan de burgemeester.
- Bij een eventuele beëindiging van de opvangvoorziening voor een asielzoeker wordt door het COA – conform de werkwijze en procedure beschreven in de Leidraad Terugkeer & Vertrek - de burgemeester ten minste twee weken van te voren op de hoogte gebracht.

15. Bedrijfsvoering

Voor zover (Europese) aanbestedingsregels dit toestaan, spant het COA zich in, producten en diensten die nodig zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoveel mogelijk vanuit de gemeente en de regio aan te trekken. Voorbeelden waarvan lokale ondernemers profijt zouden kunnen hebben is de bevoorrading van de locatie of aanbod in vrijetijdsbesteding.

16. Afspraken kosten en vergoedingen

Bij deze paragraaf wordt in deze aanvullende afspraken verwezen naar artikel 5, lid.3 in de bestuursovereenkomst. De kosten en vergoedingen worden in een aparte bijlage A aan deze afspraken toegevoegd. Bijlage A wordt later toegevoegd

17. Overig

- Het realiseren en het opereren van de noodopvanglocatie is voor de gemeente Nijkerk volledig budgettair neutraal. Dit in aansluiting op het Faciliteitenbesluit, paragraaf 2.6, waar een hardheidsclausule is opgenomen (“budgettaire neutraliteit”) voor gemeenten. In artikel 5, lid 2 van de bestuursovereenkomst wordt op dit punt een nadere toelichting gegeven.
- De gemeente is geen partij in de overeenkomst en/of afspraken die het COA maakt met de eigenaar van de locatie.

CONCEPT

Ondertekening:

Nijkerk	Den Haag
[*datum*]	[*datum*]
gemeente Nijkerk	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
dhr. G. Renkema	[naam]
burgemeester/wethouder	regiomanager Opvang & Begeleiding regio

Bijlage A: Overzicht kosten en vergoedingen

CONCEPT

Toelichting Aanvullende Werkafspraken

I – Doel Aanvullende Werkafspraken

In artikel 6 van de Bestuursovereenkomst is opgenomen dat de gemeente en het COA nadere werkafspraken kunnen maken over de vestiging van een opvanglocatie en deze vastleggen in een separaat document ‘Aanvullende Werkafspraken’. Indien bepaalde – aanvullende - zaken voor de gemeente belangrijk zijn om vast te leggen, dan kan dit in overleg met de regiomanager Opvang & Begeleiding (naam).

Het betreft hier eventuele aanvullingen en/of uitwerkingen op de in de Toelichting Bestuursovereenkomst genoemde informatie. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van en diensten op de opvanglocatie. Dit gebeurt onder erkenning van elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

In het tweede gedeelte van deze toelichting zal per thema worden ingegaan op de wettelijke verantwoordelijkheden van partijen, waarbij wordt verwezen naar relevante informatie. Voor gemeenten die over de betreffende onderwerpen verder uitgewerkte afspraken willen opnemen zijn ter illustratie enkele voorbeeldafspraken opgenomen.

CONCEPT